

Список використаних джерел:

1. Закон Республіки Молдова «Про медіацію» від 03 липня 2015 р. № 137. URL: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=110536&lang=ro (дата звернення: 24.09.2020).
2. Кримінальний процесуальний кодекс Молдови від 14 березня 2003 р. № 122. URL: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=122065&lang=ro (дата звернення: 24.09.2020).
3. Рішення Європейського суду з прав людини «Нацвлішвілі та Тогонадзе проти Грузії» від 24 квітня 2014 р. URL: <http://hudoc.echr.coe.int/rus?i=001-142672> (дата звернення: 24.09.2020).
4. Рішення Рівненського міського суду Рівненської області від 22 жовтня 2019 р. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/85221887> (дата звернення: 24.09.2020).
5. Рішення Сарненського районного суду Рівненської області від 24 грудня 2019 р. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/86579820> (дата звернення: 24.09.2020).
6. Турман Н. Основні елементи змісту угоди про примирення. *Підприємство, господарство і право*. 2019. № 9. С. 246–250.
7. Узагальнення ВССУ судової практики здійснення кримінального провадження на підставі угод від 22 січня 2014 р. URL: https://zib.com.ua/ua/print/92557-uzagalnennya_vssu_sudovoi_praktiki_zdiysnennya_kriminalnogo_.html (дата звернення: 24.09.2020).
8. Ухвала Чернігівського апеляційного суду від 4 вересня 2020 р. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/91462243> (дата звернення: 24.09.2020).

References:

1. Zakon Respubliki Moldova “Pro mediatsiiu” [Law of the Republic of Moldova “On Mediation”] vid 03.07.2015 r. № 137. [in Ukrainian].
2. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Moldovy [Criminal Procedure Code of Moldova] vid 14.03.2003. №122. [in Ukrainian].
3. Rishennia Yevropeiskoho sudu z prav liudyny “Natsvlishvili ta Tohonadze proty Hruzii” [Judgment of the European Court of Human Rights “Natsvlishvili and Togonadze v. Georgia”] vid 24.04.2014 r. [in Ukrainian].
4. Rishennia Rivnenskoho miskoho sudu Rivnenskoï oblasti [Decision of the Rivne City Court of Rivne Region] vid 22.10.2019 r. [in Ukrainian].
5. Rishennia Sarnenskoho raionnoho sudu Rivnenskoï oblasti [Decision of the Sarny district court of Rivne region] vid 24.12.2019 r. [in Ukrainian].
6. Turman N. (2019) Osnovni elementy zmistu uhody pro prymyrennia [The main elements of the content of the conciliation agreement]. *Pidpriemstvo, gospodarstvo i pravo*. № 9. P. 246–250. [in Ukrainian].
7. Uzahalnennia VSSU sudovoi praktyky zdiisnennia kryminalnoho provadzhenia na pidstavi uгод [Generalization of the Supreme Court of Ukraine judicial practice of criminal proceedings on the basis of agreements] vid 22.01.2014. [in Ukrainian].
8. Ukhvala Chernihivskoho apeliatsiinoho sudu [Decision of the Chernihiv Court of Appeal] vid 4.09.2020 r. [in Ukrainian].

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2020.3.1.41>**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФУНКЦІОНУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ЗАХИСТУ ОБ’ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ В УКРАЇНІ****Вячеслав Крикун***кандидат юридичних наук,**доцент кафедри правоохоронної діяльності та поліціїсти**Харківського національного університету внутрішніх справ (Харків, Україна)**ORCID ID: 0000-0002-5722-8968*

Анотація. У статті наголошено, що окрему й найчисельнішу групу нормативно-правових актів, на основі яких здійснюється правове забезпечення функціонування механізму захисту об’єктів критичної інфраструктури, становлять акти підзаконного характеру. Саме в положеннях підзаконних нормативно-правових актів найбільш сконцентровано норми адміністративного права. Наголошено, що адміністративне правове регулювання функціонування механізму захисту об’єктів критичної інфраструктури посідає особливе місце в межах правового забезпечення цієї сфери суспільних відносин. Розглянуто позиції вчених-правознавців щодо трактування терміна «адміністративно-правове регулювання». Встановлено, що особливе місце адміністративно-правового регулювання у здійсненні правового забезпечення функціонування механізму захисту об’єктів критичної інфраструктури зумовлено специфікою норм адміністративного права, за допомогою яких і здійснюється таке регулювання. По-перше, ці норми пронизують майже всі суспільні відносини, а отже, мають свій вплив не тільки на досліджувані, а й на суміжні суспільні відносини. По-друге, у своїй більшості адміністративно-правове регулювання здійснюється за допомогою підзаконних нормативно-правових актів, що є найчисельнішими серед тих, на основі яких здійснюється правове забезпечення функціонування механізму захисту об’єктів критичної інфраструктури.

Відзначено, що, будучи складовою частиною системи нормативно-правового регулювання відповідної сфери суспільних відносин, підзаконні нормативно-правові акти у своїй сукупності також утворюють своєрідну систему правового регулювання із характерними для неї складниками – окремо взятими актами – та способом їх зв'язку – юридичної сили. Здійснено аналіз окремо взятих підзаконних нормативно-правових актів, на основі яких здійснюється правове забезпечення функціонування механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури, зокрема актів Президента України, Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади.

Ключові слова: об'єкти критичної інфраструктури в Україні, адміністративно-правове регулювання, правове забезпечення, механізм захисту, підзаконні нормативно-правові акти, норми адміністративного права.

ADMINISTRATIVE AND LEGAL REGULATION OF THE FUNCTIONING OF THE MECHANISM OF PROTECTION OF CRITICAL INFRASTRUCTURE OBJECTS IN UKRAINE

Viacheslav Krykun

Candidate of Law,

Associate Professor at the Department of Law Enforcement and Police

Kharkiv National University of Internal Affairs (Kharkiv, Ukraine)

ORCID ID: 0000-0002-5722-8968

Abstract. In the article, it has been emphasized that a separate and the most numerous groups of normative legal acts, on the basis of which the legal support of the functioning of the mechanism of protection of critical infrastructure objects is made, are acts of by-laws. It has been noted that it is in the provisions of bylaws that the norms of administrative law are most concentrated. It has been emphasized that administrative legal regulation of the functioning of the mechanism of protection of critical infrastructure objects occupies a special place within the legal framework of this sphere of public relations. The positions of legal scholars on the interpretation of the term “administrative and legal regulation” have been considered. It has been established that the special place of administrative and legal regulation during the implementation of legal support for the functioning of the mechanism of protection of critical infrastructure is due to the specifics of administrative law, through which such regulation of this area of public relations. First, such norms permeate almost all social relations, and therefore have their impact not only on the studied but also on related social relations. Secondly, most of the administrative and legal regulation is carried out through bylaws, which are the most numerous among those on the basis of which the legal support of the mechanism of protection of critical infrastructure. It has been noted that, being a part of the system of normative-legal regulation of the corresponding sphere of public relations, by-laws in their totality also form a peculiar system of legal regulation with its characteristic components – separate acts and way of their connection – legal force. It has been analyzed bylaws, on the basis of which the legal support of the mechanism of protection of critical infrastructure. Among the bylaws on the basis of which the administrative and legal regulation of the mechanism of protection of critical infrastructure has been highlighted: acts of the President of Ukraine, the Cabinet of Ministers of Ukraine and central executive bodies.

Key words: critical infrastructure facilities in Ukraine, administrative and legal regulation, legal support, protection mechanism, bylaws, administrative law.

ADMINISTRACYJNO-PRAWNE REGULACJE FUNKCJONOWANIA MECHANIZMU OCHRONY OBIEKTÓW INFRASTRUKTURY KRYTYCZNEJ NA UKRAINIE

Viacheslav Krykun

kandydat nauk prawnych,

docent Katedry Egzekwowania Prawa i Wiedzy o Policji

Charkowski Narodowy Uniwersytet spraw wewnętrznych (Charków, Ukraina)

ORCID ID: 0000-0002-5722-8968

Adnotacja. W artykule zauważono, że odrębną i najliczniejszą grupę aktów prawnych, na podstawie których dokonuje się prawnego zabezpieczenia funkcjonowania mechanizmu ochrony obiektów infrastruktury krytycznej, stanowią akty o charakterze regulacyjnym. Należy zauważyć, że to właśnie w przepisach regulaminowych najbardziej skoncentrowane są normy prawa administracyjnego. Należy zauważyć, że administracyjne regulacje prawne funkcjonowania mechanizmu ochrony obiektów infrastruktury krytycznej zajmują szczególne miejsce w ramach zabezpieczenia prawnego tego obszaru stosunków publicznych. Rozważono stanowiska uczonych prawnych w interpretacji terminu „Regulacja administracyjno-prawna”. Ustalono, że szczególne miejsce regulacji administracyjno-prawnych w realizacji prawnego zabezpieczenia funkcjonowania mechanizmu ochrony obiektów infrastruktury krytycznej wynika ze specyfiki norm prawa administracyjnego, za pomocą których takie regulacje tej sfery stosunków społecznych są przeprowadzane. Po pierwsze, takie normy przenikają prawie wszystkie relacje społeczne, co oznacza, że mają swój wpływ nie tylko na badane, ale również na powiązane relacje społeczne. Po drugie, w swojej większości regulacje administracyjno-prawne odbywają się za pomocą przepisów regulaminowych, które są najliczniejsze wśród tych, na podstawie których odbywa się prawne zabezpieczenie funkcjonowania mechanizmu ochrony obiektów infrastruktury krytycznej. Należy zauważyć, że będąc integralną częścią systemu regulacji prawnych odpowiedniej sfery stosunków społecznych, regulaminy regulaminowe

і правне в цілості tworzą również rodzaj systemu regulacji prawnych z charakterystycznymi dla niego składnikami – odrębnymi aktami і sposobem ich powiązania – siłą prawną. Przeprowadzono analizę odrębnych przepisów prawnych, на podstawie których dokonuje się правного забезпечення функціонування механізму охорони об'єктів інфраструктури критичної. Wśród regulaminowych aktów prawnych, на podstawie których dokonuje się адміністративно-правних регуляцій функціонування механізму охорони об'єктів інфраструктури критичної, wyróżnia się: акты Президента України, Гabinetу Міністрів України і центральних органів виконавчих.

Слова ключові: об'єкти інфраструктури критичної на Україні, регуляції адміністративно-правне, забезпечення правне, механізм охорони, регуляції правне, предписи права адміністративного.

Вступ. Окрему і найчисельнішу групу нормативно-правових актів, на основі яких здійснюється правове забезпечення функціонування механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури, становлять акти підзаконного характеру. Саме в положеннях підзаконних нормативно-правових актів найбільш сконцентровано норми адміністративного права. Слід відзначити й те, що такі норми відображені, хоч і меншою мірою, у наведених вище нормативно-правових актах. Це насамперед пов'язано із тим, що адміністративне право є регулятором майже всіх суспільних відносин. Зокрема, як зазначав відомий французький учений-адміністративіст Г. Бребан, немає таких секторів громадського життя, які б випадали цілком зі сфери адміністративно-правового контролю, оскільки адміністративне право є правом живим, що глибоко вкоренилося в суспільстві, увійшло в побут і свідомість сучасної людини (Бребан, 1998: 22). Ось чому в межах правового забезпечення функціонування механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури особливе місце посідає адміністративне правове регулювання цієї сфери суспільних відносин. Найбільше такий різновид правового регулювання відповідної сфери суспільних відносин проявляється саме в положеннях підзаконних нормативно-правових актів, більшість із яких приймають органи державного управління, передусім представники виконавчої влади.

Основна частина. Питання про поняття, зміст, мету та значення адміністративно-правового регулювання будь-яких інституцій досліджували у своїх працях такі вчені, як О.М. Бандурка, О.І. Безпалова, Д.С. Бірюков, М.І. Іншин, А.М. Колодій, С.І. Кондратов, П.С. Лотіков, О.Ф. Скакун, О.М. Суходолі, В.Б. Пчелін, Д.А. Шевченко та ін. Незважаючи на велику кількість, наукові напрацювання стосуються або загальних положень адміністративно-правового регулювання, або тих сфер суспільного життя, які не пов'язані із представленою тематикою. Проте сьогодні відсутні комплексні дослідження правового забезпечення функціонування механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури в Україні та місця в ньому адміністративно-правового регулювання.

Метою статті є здійснення аналізу наукових підходів до трактування категорії «адміністративно-правове регулювання», а також визначення та характеристика адміністративно-правового регулювання функціонування механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури в Україні.

Особливе місце адміністративно-правового регулювання у здійсненні правового забезпечення функціонування механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури зумовлено специфікою норм адміністративного права, за допомогою яких і здійснюється таке регулювання. По-перше, ці норми пронизують майже всі суспільні відносини, а отже, впливають не тільки на досліджувані, а й на суміжні суспільні відносини. По-друге, у своїй більшості адміністративно-правове регулювання здійснюється за допомогою підзаконних нормативно-правових актів, що є найчисельнішими серед тих, на основі яких здійснюється правове забезпечення функціонування механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури. Також слід відзначити й те, що, будучи складовою частиною системи нормативно-правового регулювання відповідної сфери суспільних відносин, підзаконні нормативно-правові акти у своїй сукупності також утворюють своєрідну систему правового регулювання із характерними для неї складниками – окремо взятими актами – та способом їх зв'язку – юридичної сили. З урахуванням цього здійснимо аналіз окремо взятих підзаконних нормативно-правових актів, на основі яких здійснюється правове забезпечення функціонування механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури.

Так, говорячи про підзаконні нормативно-правові акти, на основі яких здійснюється правове забезпечення функціонування механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури, насамперед слід назвати акти Президента України. Як свідчить аналіз ст. 106 Конституції України, Президент України на основі та на виконання Конституції та законів України видає укази й розпорядження, які є обов'язковими до виконання на території України (Про Річну національну програму, 2020). Так, указом Президента України від 26 травня 2020 р. № 203/2020 було затверджено Річну національну програму під егідою Комісії Україна – НАТО на 2020 рік. Окремий пункт цього нормативно-правового акта стосується питань функціонування системи захисту критичної інфраструктури. Наголошено на необхідності: формування принципів класифікації об'єктів критичної інфраструктури; створення системи координації та контролю функціонування системи захисту критичної інфраструктури; на завданнях, виконання яких позитивно вплине на підвищення рівня стійкості національної критичної інфраструктури до всього спектра загроз (Про схвалення Концепції, 2017).

На основі окремої групи актів Президента України здійснюється правове забезпечення функціонування механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури в частині протидії найбільш загрозливим явищам, зокрема тероризму. Прикладом таких нормативно-правових актів можуть слугувати: Указ Президента України від 5 березня 2019 р. № 53/2019, яким затверджено Концепцію боротьби з тероризмом в Україні; Указ Президента України від 9 липня 2019 р. № 506/2019, котрим затверджено Порядок проведення огляду загальнодержавної системи боротьби з тероризмом; Указ Президента України «Про деякі питання координації діяльності суб'єктів боротьби з тероризмом» від 25 квітня 2013 р. тощо.

Особливого значення в аспекті здійснення правового забезпечення функціонування механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури набувають акти Президента України, якими відповідно до ст. 107 Конституції України України (Про Річну національну програму, 2020) вводяться в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України (далі – РНБО). Серед таких актів насамперед слід назвати: Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 27 січня 2016 р. “Про Стратегію кібербезпеки України”» від 15 березня 2016 р. № 96/2016; Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 р. “Про удосконалення заходів забезпечення захисту об'єктів критичної інфраструктури”» від 16 січня 2017 р. № 8/2017; Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 16 лютого 2017 р. “Про невідкладні заходи з нейтралізації загроз енергетичній безпеці України та посилення захисту критичної інфраструктури”» від 16 лютого 2017 р. № 37/2017; Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 р. “Про загрози кібербезпеці держави та невідкладні заходи з їх нейтралізації”» від 13 лютого 2017 р. № 32/2017 тощо.

Отже, з аналізу вищенаведеного матеріалу випливає, що акти Президента України, за допомогою яких здійснюється правове забезпечення функціонування механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури, можуть бути розподілені на три групи. До першої з таких груп слід віднести нормативно-правові акти Президента України, положення яких спрямовані на визначення та закріплення вектору розвитку механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури. Друга група таких актів представлена актами, положення яких визначають основні напрями та можливі варіанти захисту об'єктів критичної інфраструктури від різноманітних загроз, насамперед від тероризму. Остання з наведених груп утворена актами Президента України, котрими вводяться в дію рішення РНБО з найважливіших питань функціонування механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури.

Як провідні нормативно-правові акти, за допомогою яких здійснюється правове забезпечення функціонування механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури, слід розглядати акти Кабінету Міністрів України. Так, відповідно до ст. 117 Конституції України Кабінет Міністрів України в межах своєї компетенції видає постанови та розпорядження, обов'язкові до виконання на території України (Про Річну національну програму, 2020). Саме розпорядженням Кабінету Міністрів України від 6 грудня 2017 р. № 1009-р було схвалено Концепцію створення державної системи захисту критичної інфраструктури. У цьому правовому акті було сформульовано та наголошено на проблемах у сфері захисту критичної інфраструктури, які потребують негайного розв'язання, зокрема недостатності та неузгодженості нормативно-правового регулювання цієї сфери суспільних відносин (Про схвалення Концепції, 2017). Також слід відзначити Постанову Кабінету Міністрів України від 27 травня 2020 р. № 534, якою затверджено Державну програму стимулювання економіки для подолання негативних наслідків, спричинених обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню і поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, на 2020–2022 рр. У цьому нормативно-правовому акті серед короткострокових ініціатив щодо подолання негативних наслідків, пов'язаних із гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, вказано, зокрема, на необхідність завершення розроблення проекту Закону України «Про критичну інфраструктуру та її захист» (Про затвердження Державної програми, 2020).

З огляду на те, що Кабінет Міністрів України є одним із провідних суб'єктів, відповідальних за здійснення правового забезпечення функціонування механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури, сьогодні можна назвати достатньо велику кількість нормативно-правових актів, які приймаються цим органом влади у процесі здійснення такого забезпечення: вищеназвані акти Кабінету Міністрів, за допомогою котрих встановлюються загальні засади становлення та розвитку механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури, а також Постанова Кабінету Міністрів України від 19 червня 2019 р. № 518, якою затверджено Загальні вимоги до кіберзахисту об'єктів критичної інфраструктури; Постанова Кабінету Міністрів України від 23 серпня 2016 р. № 563, що затверджує Порядок формування переліку інформаційно-телекомунікаційних систем об'єктів критичної інфраструктури держави; Постанова Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2018 р. № 915, якою затверджено критерії, за котрими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню, у сфері надання послуг у галузі криптографічного захисту інформації (крім електронних довірчих послуг) і технічного захисту інформації за переліком, який визначається Кабінетом Міністрів України, і встановлюється періодичність проведення планових заходів державного нагляду (контролю) Адміністрацією Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації; Постанова Кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 р. № 640, що затверджує критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від провадження господарської діяльності у сферах електроенергетики та теплопостачання і визначається періодичність здійснення планових заходів державного нагляду (контролю) Державною інспекцією енергетичного нагляду тощо.

Як окрему групу актів Кабінету Міністрів України, положення яких визначають засади здійснення правового забезпечення функціонування механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури, слід розглядати ті, дія яких направлена на розвиток і відновлення критичної інфраструктури. Прикладом таких правових актів можуть слугувати: Постанова Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 1071, що затверджує Державну цільову програму відновлення та розбудови миру в східних регіонах України; Постанова Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 695, якою затверджено Державну стратегію регіонального розвитку на 2021–2027 рр.; Постанова Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 р. № 944, що схвалює Концепцію

Державної цільової програми розвитку аеропортів на період до 2023 р.; Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31 серпня 2016 р. № 892-р, яким схвалено Концепцію Державної цільової програми відновлення та розбудови миру в східних регіонах України, тощо.

Дія ряду правових актів Кабінету Міністрів України направлена на забезпечення потреб національної безпеки, складовою частиною чого є захист об'єктів критичної інфраструктури. Аналіз чинного національного законодавства свідчить про те, що серед вищенаведених актів можуть бути названі: Постанова Кабінету Міністрів України «Про заходи щодо підвищення кваліфікації керівників і спеціалістів центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування з питань національної безпеки та оборони держави» від 8 лютого 2000 р. № 251; Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання підвищення рівня національної безпеки України» від 30 січня 2015 р. № 38; Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 серпня 2012 р. № 569-р, яким схвалено Концепцію забезпечення національної безпеки у фінансовій сфері; Постанова Кабінету Міністрів України від 22 травня 2019 р. № 507, що затверджує Порядок проведення огляду громадської безпеки та цивільного захисту Міністерством внутрішніх справ; Постанова Кабінету Міністрів України від 22 травня 2019 р. № 490, якою затверджено Порядок проведення огляду оборонно-промислового комплексу; Постанова Кабінету Міністрів України від 31 жовтня 2018 р. № 941, котрою затверджено Порядок проведення оборонного огляду Міністерством оборони, тощо.

Окрема група правових актів Кабінету Міністрів України визначає правові засади запобігання та протидії найбільш небезпечним загрозам об'єктам критичної інфраструктури, зокрема тероризму, особливо в частині недопущення його фінансування. Як приклад таких правових актів можна назвати: Постанову Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 692, якою затверджено Порядок формування та оприлюднення комплексної адміністративної звітності у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення; Постанову Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 690, що затверджує Порядок збору, обробки й аналізу інформації щодо результатів діяльності суб'єктів фінансового моніторингу, інших державних органів, які беруть участь у роботі системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення, схвалення й оприлюднення результатів національної оцінки ризиків і здійснення заходів за її результатами; Постанову Кабінету Міністрів України від 5 серпня 2020 р. № 677, що затверджує Порядок формування переліку держав (юрисдикцій), які не виконують чи неналежним чином виконують рекомендації міжнародних, міждержавних організацій, задіяних у сфері боротьби з легалізацією (відмиванням) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванням тероризму чи фінансуванням розповсюдження зброї масового знищення; Постанову Кабінету Міністрів України від 22 липня 2020 р. № 622, котрою затверджено Порядок формування переліку осіб, пов'язаних із провадженням терористичної діяльності або стосовно яких застосовано міжнародні санкції; Постанову Кабінету Міністрів України «Деякі питання єдиної державної інформаційної системи у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» від 22 липня 2020 р. № 627; Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1407-р, яким схвалено Стратегію розвитку системи запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення на період до 2020 р., тощо.

Оскільки за п. 9-1 ст. 116 Конституції України Кабінет Міністрів України є відповідальним за утворення, реорганізацію та ліквідацію відповідно до закону міністерств та інших центральних органів виконавчої влади (Про Річну національну програму, 2020), нормативними актами цього органу влади визначено правовий статус більшості із суб'єктів захисту об'єктів критичної інфраструктури. Прикладом таких актів можуть бути: Постанова Кабінету Міністрів України від 3 вересня 2020 р. № 640, якою затверджено Положення про Адміністрацію Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України; Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 878, що затверджує Положення «Про Міністерство внутрішніх справ України»; Постанова Кабінету Міністрів України від 30 червня 2015 р. № 460, якою затверджено Положення «Про Міністерство інфраструктури України»; Постанова Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2014 р. № 671, котрою затверджено Положення «Про Міністерство оборони України»; Постанова Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 р. № 877, що затверджує Положення «Про Національну поліцію», тощо.

Отже, як випливає з аналізу наведених вище позицій, Кабінет Міністрів України є одним із провідних суб'єктів, відповідальних за правове забезпечення функціонування механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури. Таке забезпечення вказаний орган влади здійснює шляхом видання відповідного правового акта, який регламентує цю сферу суспільних відносин за такими напрямками, як: загальні засади становлення та розвитку механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури; розвиток і відновлення критичної інфраструктури; забезпечення потреб національної безпеки; запобігання та протидія найбільш небезпечним загрозам об'єктам критичної інфраструктури, зокрема тероризму, особливо в частині недопущення його фінансування; закріплення правового статусу більшості із суб'єктів захисту об'єктів критичної інфраструктури.

Наступна група нормативно-правових актів, на підставі котрих здійснюється правове забезпечення функціонування механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури, представлена актами, які приймають центральні органи виконавчої влади. Як випливає з аналізу положень Закону України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17 березня 2011 р. (Про центральні органи виконавчої влади, 2011), такі нормативно-

правові акти приймаються у формі наказів. Слід зазначити, що специфікою вказаної групи підзаконних нормативно-правових актів буде те, що, на відміну від вищенаведених актів, ними будуть врегульовані питання, пов'язані з діяльністю окремо взятого суб'єкта щодо захисту об'єктів критичної інфраструктури, тож такі акти в науковій літературі прийнято позначати як відомчі. Зокрема, в підручнику «Теорія держави і права (Енциклопедичний курс)» О.Ф. Скакун вказує на те, що відомчий нормативно-правовий акт – це підзаконний нормативний акт, який ухвалюється в межах компетенції того чи іншого органу виконавчої влади та містить вторинні (похідні) норми, що розкривають і конкретизують первинні норми, приймаються на їхній основі, спрямовані на їх виконання (Скакун, 2009: 486).

Як приклад відомчих нормативно-правових актів, на основі положень яких здійснюється правове забезпечення функціонування механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури, слід назвати: Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 21 травня 2020 р. № 406, котрим затверджено Положення «Про Директорат стратегічного планування та європейської інтеграції Міністерства внутрішніх справ України»; Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 31 січня 2018 р. № 70, що затверджує Положення «Про Департамент інформатизації Міністерства внутрішніх справ України»; Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 27 квітня 2020 р. № 357, яким затверджено Інструкцію з організації реагування на заяви і повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події й оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України; спільний Наказ Державного комітету ядерного регулювання України та Міністерства охорони здоров'я України від 12 лютого 2009 р. № 28/82, що затверджує Положення «Про взаємодію між Держатомрегулювання та МОЗ з питань державного регулювання радіаційної безпеки»; Наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 27 травня 2005 р. № 257, котрим затверджено Правила технічної експлуатації портових гідротехнічних споруд, тощо.

Висновки. Отже, акти, на основі яких здійснюється адміністративно-правове регулювання функціонування механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури, є найчисельнішими серед інших і приймаються на основі та на виконання законів України задля деталізації й уточнення їхніх положень, унаслідок чого наділяються підзаконним характером. Серед підзаконних нормативно-правових актів, на основі яких здійснюється адміністративно-правове регулювання функціонування механізму захисту об'єктів критичної інфраструктури, слід назвати: акти Президента України, Кабінету Міністрів України та центральних органів виконавчої влади.

Список використаних джерел:

1. Бребан Г. Французское административное право. Москва : Статут, 1998. 231 с.
2. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96 ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
3. Про Річну національну програму під егідою Комісії Україна – НАТО на 2020 рік : указ Президента України від 26 травня 2020 р. № 203/2020. *Офіційний вісник України*. 2020. № 45. Ст. 1425.
4. Про схвалення Концепції створення державної системи захисту критичної інфраструктури : розпорядження Кабінету Міністрів України від 06 грудня 2017 р. № 1009-р. *Офіційний вісник України*. 2018. № 7. Ст. 271.
5. Про затвердження Державної програми стимулювання економіки для подолання негативних наслідків, спричинених обмежувальними заходами щодо запобігання виникненню і поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, на 2020–2022 роки : постанова Кабінету Міністрів України від 27 травня 2020 р. № 534. *Офіційний вісник України*. 2020. № 55. Ст. 1701.
6. Про центральні органи виконавчої влади : Закон України від 17 березня 2011 р. № 3166-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 38. Ст. 385.
7. Скакун О.Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс) : підручник. Харків : Еспада, 2009. 752 с.

References:

1. Breban H. (1998) Frantsuzskoe admynystratyvnoe pravo [French administrative law]. Moskva: Statut. 231 p. [in Russian].
2. Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine]: zakon Ukrainy vid 28.06.1996 № 254k/96 VR. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 1996. № 30. St. 141. [in Ukrainian].
3. Pro Richnu natsionalnu prohramu pid ehidoiu Komisii Ukraina – NATO na 2020 rik [On the Annual National Program under the auspices of the NATO-Ukraine Commission for 2020]: ukaz Prezydenta Ukrainy vid 26.05.2020 № 203/2020. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. 2020. № 45. St. 1425. [in Ukrainian].
4. Pro skhvalennia Kontseptsii stvorennia derzhavnoi systemy zakhystu krytychnoi infrastruktury [About approval of the Concept of creation of the state system of protection of a critical infrastructure]: rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 06.12.2017 № 1009-r. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. 2018. № 7. St. 271. [in Ukrainian].
5. Pro zatverdzhennia Derzhavnoi prohramy stymuliuvannia ekonomiky dlia podolannia nehatyvnykh naslidkiv, sprychynenykh obmezhuvalnymy zakhodamy shchodo zapobihannia vynyknenniu i poshyrenniu hostroi respiratornoi khvoroby COVID-19, sprychynenoi koronavirusom SARS-CoV-2, na 2020–2022 roky [On approval of the State program of economic stimulation to overcome the negative effects caused by restrictive measures to prevent the occurrence and spread of acute respiratory disease COVID-19 caused by coronavirus SARS-CoV-2, for 2020–2022]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 27.05.2020 № 534. *Ofitsiyni visnyk Ukrainy*. 2020. № 55. St. 1701. [in Ukrainian].
6. Pro tsentralni orhany vykonavchoi vlady [About central executive bodies]: zakon Ukrainy vid 17.03.2011 № 3166-VI. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*. 2011. № 38. St. 385. [in Ukrainian].
7. Skakun O.F. (2009) Teoriia derzhavy i prava (Entsyklopedychnyi kurs) [Theory of State and Law (Encyclopedic Course)]: pidruchnyk. Kharkiv: Espada. 752 p. [in Ukrainian].